

ITEM No 631/55

K.
Jan 28
VI/33 b

HUNGARY

INDUSTRY /17007
Artisans Rehabilitation /1701 a/

CONDITIONS OF ARTISANS.

SOURCE ROME: A 71-year-old Jewish businessman who was interviewed while in transit for Israel.

DATE OF OBSERVATION: July 1945 to January 1955.

SUMMARY: When the commercial and artisans co-operatives were founded, men with no previous experience were appointed to the highest positions. The important thing was that they be trustworthy members of the Communist Party. Many times, men of proved ability were dismissed because they were not good Party members. Recently, however, some of them have been re-called to their jobs. Source cites two such cases.

The policy of NAGY Imre includes plans for improving the conditions of small artisans but according to source, these are still a long way from being sufficiently concrete programs.

EVALUATION COMMENT: This report contains the summary of subsource's personal views on the nationalization of independent artisan shops and on the present rehabilitation trend. The report should be taken as an expression of individual opinion.

X X X

Amikor a szövetkezetek megalakultak, szinte kivétel nélkül minden pozícióba olyanok kerültek, akik kellő szaktudás és gyakorlat nélkül voltak. Az általános tendencia az volt, hogy a régiakat kidobják az állásukból, s az egyetlen szempont, ami érvényesült, a pártérdek és a pártszempont volt. Azonban, mennél jobb pártmunkát valaki, annál rosszabb szakembernek bizonyul más téren. Ez világos törvényszerűség, mert mindenben gyakorlat útján lesz mester valaki. És minél több időt veszít valaki a pártmunkában, annál kevesebb jut a szakmunkára. Ezt minden tapasztalt ember már látta előre a tömeges leváltások és felforgatások idején. A kommunistáknak azonban kellett az első évek alapos elszámításai, hogy ezt belássák és revideálják. Nagyon sok esetről hallottam, hogy régebben elbocsájtott szakembereket visszahívtak. S ami külön érdekességet ad ennek, nemcsak az ok nélkül elbocsájtott

/more/

1.

szakembereket hívják vissza, hanem visszahívják a kommunista szempontból büntetett előéletűeket is. A sok eset közül most csak SOOS Frigyes KISKUNHALASI kereskedő kollégám esetét tartom szem előtt, akit egy RÁKOSI ellenes kijelentéséért néhány hónapra elítéltek. Neki nemrég felajánlották, hogy vegyen részt az állami kereskedelemben, SOOS azonban ezt visszautasította.

A NAGY Imre által beígért program mindenféle nagy fellélekzést keltett, azonban azt kell mondanom, hogy másfél év elmulta után is az újjáéledő kisipar és kiskereskedelem csak most indul, csak most van még gyerekcipőjében. Egyformán vonatkozik ez minden ágra, a szabóra, a cipészre, a pékre, a borbélyra egyaránt. Azonkívül meg van az okuk arra, hogy az egész csak hintapolitika, és a kormány szempontjából az egész csak a kényszerhelyzetek sorozata, amelynek megtevésére részben az általános elkeseredés, részben a hozzanémértés és a termelésbeni visszaesés kényszerítette a kormányt. Szándéka és irányvonala azonban nem őszinte. Mert szinte még el sem indult a visszakoózis, máris visszavette a másik kezével, amit adott az egyikkel. Értem ez alatt azt, hogy a szabad kisiparban dolgozónak szándékosan és rendszeresen rossz nyersanyagot adagolnak és utalnak ki, hogy ezáltal nehezebben tudja felvenni az államosított üzemekkel a versenyt. A kiskereskedés vonalán pedig ez a kétszínűsködés úgy mutatkozik meg, hogy szándékosan olyannak adják vissza a kiskereskedését, akikről ugyis tudják előre, hogy nem képesek tovább vinni az üzletet. Például egész KISKUNHALASON és környékén egyetlen kiskereskedő-szatócs kapta vissza az iparendélyét, de az olyan öreg és beteg volt már, hogy mozogni is alig tudott, munkáját pedig egyáltalán nem tudta ellátni.

End.